

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Bc. Eliška Pokorná
Název diplomové práce: Kritická místa přípravy učitelů cizích jazyků v oblastech plánování hodiny a řízení třídy
Vedoucí diplomové práce: Mgr. Kateřina Dvořáková, Ph.D.
Oponent diplomové práce: doc. PhDr. Lucie Betáková, MA, Ph.D.

- I. Cíl práce a jeho naplnění:
1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem
 2. Cíl práce byl naplněn s drobnými nedostatky
 - 3. Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněný**
 4. Stanovený cíl nebyl naplněn
- II. Struktura práce:
1. Logická, jasná a přehledná
 2. Přiměřená
 - 3. Uspokojivá**
 4. Nevhodná
- III. Práce s literaturou:
1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu, přesná práce s citacemi, kritická analýza zdrojů
 2. Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu
 3. Průměrná práce s literaturou
 - 4. Slabá, chybná nebo nedostačující**
- IV. Prezentace a interpretace dat:
1. Systematická, logická prezentace, originální a důsledná interpretace
 2. Velmi dobrá prezentace dat, úspěšný pokus o jejich interpretaci
 - 3. Uspokojivá prezentace i interpretace dat**
 4. Neodpovídající prezentace, nedostatečná analýza výsledků
- V. Formální stránka:
- 1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům**
 2. Obsahuje drobné formální chyby
 3. Nesplňuje některé zásadní požadavky
 4. Nesplňuje většinu stanovených požadavků
- VI. Jazyková úroveň práce:
1. Výborná

2. **Velmi dobrá**
3. Dobrá
4. Podprůměrná

VII. Náročnost zpracování tématu: 1. **Velmi vysoká**

2. Vysoká
3. Střední
4. Nízká

VIII. Přínosy práce:

1. Originální zpracování a názory, předkládá nová zjištění
2. Práce je v daném oboru přínosná, ale neobsahuje originální a nová zjištění
3. **Průměrné, omezené využití výsledků práce**
4. Nedostatečné, práce nemá jasný přínos pro obor

Vyjádření vedoucího diplomové práce/opponenta diplomové práce*:

Zásadním problémem této diplomové práce je nevhodně vybraná odborná literatura a nesystematické zpracování teoretické části práce.

Práce nese název Kritická místa přípravy. Kritická místa jsou odborný pedagogický termín, se kterým se v práci mělo pracovat. Jde o koncept, který vznikl na pedagogických fakultách v ČR v předmětech přírodních věd, na PF JU byl dále rozpracován v knize Kritická místa kurikula ve vybraných vzdělávacích oborech autorek Nohavové a Stuchlíkové z roku 2021. Autorka DP termín ani nedefinuje, ani nezmiňuje, není tedy zcela jasné, co jsou cíle práce. V názvu práce dále stojí příprava učitelů cizích jazyků. Autorka bohužel pracuje s literaturou velmi obecnou, která není zaměřená na kompetence učitelů cizích jazyků v oblasti plánování a řízení. Přesto existuje Rámec profesních kvalit učitele cizího jazyka, vydaný Národním ústavem pro vzdělávání, který věnuje plánování výuky učitele celou kapitolu. Diplomantka mohla plně využít i zmíněnou literaturu např. L. Jansen Planning lessons nebo T. Woodward Planning Lessons and courses k tomu, aby jasně stanovila, jak má vypadat plán, česky příprava hodiny, který si obvykle klade WH questions – tedy koho učíme, co a jakým způsobem. Studentka si náhodně vybrala některé aspekty, bohužel se nikde neobjevuje nutnost zaměření se na výuku jazykových prostředků a řečových dovedností, což jsou specifické cíle výuky cizích jazyků. Ve vztahu k žákům se nedozvíme, jak připravovat výuku pro heterogenní třídy, jak brát v úvahu žáky se specifickými potřebami apod.

Z nejasností ohledně teoretických poznatků týkajících se plánování hodin v cizojazyčné výuce plynou i nejasně postavené otázky v dotazníkovém šetření. Klíčového obsahu plánování hodiny se v dotazníku týkají jen 4 otázky, otázka č. 10 by měla být zcela klíčová, chaoticky se ptá na různé aspekty plánování, nepostihuje ale ty zásadní, čímž je ve výsledku ovlivněno celé výzkumné šetření.

Praktická část je uvozena naprosto nešťastným tvrzením: „V teoretické části jsou shrnuty teoretické poznatky, které by si měl student učitelství cizích jazyků během svého vysokoškolského studia osvojit, praktická část navazuje zjištěním, zda tomu tak opravdu je.“ Problém je, že teoretická část neobsahuje jasné poznatky o tom, co by měl budoucí učitel cizích jazyků přesně zvládnout v oblasti plánování výuky a řízení třídy, praktická část měla

zjišťovat kritická místa přípravy, tedy ty oblasti plánování a řízení, která jsou pro studenty a učitele obtížné, nebo ve kterých přímo selhávají.

Neschopnost stanovit si jasné cíle se propisuje i do následných rozhovorů s učitelkami. Autorka se v nich vzdaluje původně zamýšlenému tématu, kterým jsou plánování hodiny a řízení třídy. Tím jsou ovlivněny i výsledky šetření na str. 69, kde se mluví o tématech, která se tématu diplomové práce vůbec netýkají, jako je komunikace s rodiči, hodnocení skupinové práce či výuka konkrétních gramatických struktur.

Na jedné straně chápu, že studentka odvedla velké množství práce jak v rámci dotazníkového šetření, tak následných rozhovorů, ale chaotický přístup jak k teoretické části, tak přípravě dotazníku, rozhovoru a zpracování dat vlastně vede k neexistenci uchopitelných výsledků, které by odpověděly na otázku, jaká jsou kritická místa přípravy učitelů cizích jazyků v oblastech plánování hodiny a řízení třídy. To mohu ilustrovat na str. 57, kde je konkrétně řečeno: „Výsledky dotazníkového šetření ukazují, že za kritická místa lze považovat řízení třídyMísta, která nejsou přímo kritická, ale přesto nejsou dostatečně probrána..., jsou plánování hodiny.“ Cílem práce mělo být zjištění, které aspekty plánování a řízení považují učitelé za kritické.

Při prezentaci výsledků si autorka často odporuje (např. v kapitole 7 považuje 11 procent respondentů za nízké číslo, na konci odstavce za vysokou hodnotu) vyjadřuje se ke korelaci mezi jednotlivými aspekty plánování hodiny, která ale nebyla předmětem výzkumného šetření, říká, co si myslí, aniž by komentovala skutečné výsledky získané výzkumem.

Přes všechny mé výhrady zmíněné výše jsem si vědoma náročnosti zvolené metodologie výzkumu a prohlašuji, že

Práce splňuje základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

Navrhovaná známka: dobře

Otázky k obhajobě:

Jaké aspekty přípravy na vyučovací hodinu v cizím jazyce měly být zmíněny v teoretické části práce a měly se tedy odrazit v dotazníkových otázkách, případně připravených otázkách pro polostrukturovaný rozhovor?

Podpis oponenta diplomové práce*:

Datum: 31.7. 2023

*nehodící se škrtněte